

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΩΝ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ 23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Τόμ. Β'. — ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ — Φυλ. ΚΔ'. ΑΡΙΘ 50

Ποιήσεις: Χορτάκη, Βαλαωρίτου, Λασκαράτου, Κωνσταντινίδη, 'Ρίζου Νερούλου, Σταύρου, Βιζυηνού, Κανταχίτη, Ψούτσου, Πολιτάκη, Μανούσου, 'Ηλ. και Ι. Δ. Τανταλίδου, Βιργινίας Ευαγγελίδου, Κόκκου, Λοβέρδου, Αισώπου.—Συνέχεια και τέλος, τῆς ὑπὸ τῆς Δ.δος Αἰκατ. Ζάγκου μελέτης «Περὶ τῆς μιμησεως τῆς ἀρχαίας λυρικῆς ποιήσεως παρὰ τοῖς ξένοις και ἰδίως παρὰ τοῖς Γάλλοις».

ΓΕΩΡ. ΧΟΡΤΑΚΗ (ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ)

ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΩΦΙΑΗΣ

Τοῦ πλοῦτου ἀγορταγιά, τῆ δόξας πείνα,
Τοῦ χρυσαφιῦ ἀκριβειά καταραμένη,
Πόσα γιὰ σὰς κορμιὰ νεκρὰ ἀπομείνα!
Πόσοι ἄδικοι πολέμοι σκωμμένοι,
Πόσαις συχναῖς μαλλικίς συνάφορμά σας
Γροικοῦνται ὀλημερῆς ἔς τὴν οἰκουμένη!
Ἐ τὸν ἄδην ἄς βουλήσῃ τ' ὄνομά σας,
Κι' ἔξω ἔς τὴ γῆ μὴν ἔδωγῃ νὰ παιδέψῃ
Νοῦ πλειὸν ἀνθρωπινὸν ἢ ἀτυγιά σας!
Ἄποδεκεῖ, ὡς θωρῶ, σὰς εἶχε πέψει
Κανεῖς ἔς τὸν κόσμον δαίμονας νῆρθῆτε,
Τε' ἀνθρώπου; μετὰ σὰς νὰ φαρμακέψῃ.....
Τὴ λύπησι μισᾶτε, καὶ κρατεῖτε
Μακρὰ τὴ δικροσύνη ζωρισμένη,
Κι' οὐδὲ πρεπὸ, μὴδ' ὄμορφο θωρεῖτε!
Γιὰ σὰς οἱ οὐρανοὶ ἔναι σφαλισμένοι,
Κ' ἔδω ἔς τὸν κόσμο κάτω δὲν ἔμπεροῦσι
Νὰ στέκουνε οἱ ἀνθρώποι ἀναπαῦμένοι.
Μὲ τε' ἀδερφοῦ; τ' ἀδέρφια πολεμοῦσι,
Κ' οἱ φίλοι τῆ φιλιαῖς των ἀπαρνοῦνται,
Καὶ τὰ παιδιὰ τὸν Κύρη τους μισοῦσι!
Τοῦ Πόθου τὰ χαρίσματα χαλοῦνται
Συχνὰ συνάφορμά σας, γιὰ τῶς τόσῃ

Γροικούνται στεναγμοὶ ἔς δυὸ ἑπ' ἀγαποῦνται.
 Φτώχεια χαριτωμένη! σὺ μὲ πόση
 Γλυκότη προσκαλεῖς καὶ συργουλίζεις
 Ἐ τὴν κλίνη σου τὸν ὕπνο νὰ σιμώσῃ·
 Πόσαις πολλαῖς ἀνάπαφες χαρίζεις
 Δυὸ ἑαπτικῶν πιστῶν, καὶ πόσα πλεῖστα
 Τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τῶνε δροσιζεις·
 —Τούτος δὲν εἶν' ὡσάν ἐμέταν ἴσα—
 Δὲ λείπιν οἱ φτωχοὶ—τὸ νεῖον αὐτόνο
 Μεγάλοι βασιλεῖς δὲν ἐγεννήσα—
 Μὰ κείνο ἀπ' ἀρετῆ καὶ πόθος μόνο
 Τε' ὄρεξες προξενᾷ καὶ τῇ καρδιᾷ τως
 Ζητοῦν γιαμιὰ καὶ παίρνουν δίχως πόνο·
 Τόσαις δὲν εἶν' ζηλαῖς ἀνάμεσά τως,
 Καὶ λογισμοὶ ψηλοὶ νὰ πολεμοῦσι,
 Μέσα ἔς τὴ λόγγη νᾶχουν τὰ κορμιὰ τως·
 Δεμένη μ' ἀλυσίδαις δὲν κρατοῦσι
 Τὴ γλῶσσα, μὰ τὸ θέλουσιν ἀλλήλως,
 Μὲ σπλάχνος καὶ μ' ἀγάπη τό ζητοῦσι.
 Πλούτη καταραμένα, ποιός σας φίλος
 Μὲ ξένους, μὲ ἰδικούς, μὲ τὴν καρδιά του,
 Δὲν εἶναι λυσσιασμένος κι' ἄγριος σκύλος;
 Πότ' ἕνας ἀκριβὸς τὴν πιθυμιὰ του
 Χορταίνει μὲ τὰ πλούτη; πότες βάνει
 Τέλος ποτὲ στὴν τόση ἀχορταγιά του;
 Μὲ δίκην ὁ οὐρανός, μὲ δίκην πιάνει
 Τόσο πολὺ θυμὸν ἀντίδικά τως,
 Κ' εἰς πλείσταις παιδεμαῖς συχνὰ τῇ βάνει·
 Τὰ πλούτη τὰ μεγάλα, ἢ βασιλεῖά τως,
 Κ' ἢ δόξαις, κ' ἢ τιμαῖς των ἢ περίσσαις
 Χάνονται καὶ σκορποῦν μὲ τὰ κορμιὰ τως.
 Χίλια μεγάλα πάθη, χίλιας κρίτες
 Πρὶν καταβοῦν ἔς τὸν ἄδη δοκιμάζου,
 Κάνωντας τε' ὀφθαλμοὺς κλαυμάτων βρύσες.
 Φιλόγους, τὰ πλείσια σου σπουδάζου
 Κρίματα τε' οὐρανοῦς νὰ σὲ παιδέψου,
 Καὶ δίκη ἀντίδικά σου μόνο κράζου·
 Γλήγορα, ἴσά θωρῶ, θὰ σ' ἀνταμέψου
 Τὰ ἔχει ἔς τὸν κόσμον τοῦτον καμωμένα,
 Γλήγορα παιδεμὴ θεὸς νὰ σοῦ πέψου!
 Τοῦτα τ' ἀρπαξιμιὰ, τὰ ματωμένα

Πλούτη κ' ἢ βασιλεῖά σου δὲν μποροῦσι
 Ὅφελος νὰ σοῦ δώσουσι κανένα.

Δημοσιεύοντες τὸ κάτωθι περιπαθὲς ἐλεγειακὸν ποιημάτιον τοῦ
 ἀειμνήστου ψάλτου τῶν Μνημοσύνων, συντεθὲν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ
 τοῦ θανάτου τέκνου πεφιλημένου συμπολίτου μας, ἀντὶ πάσης
 ἄλλης συστάσεως ἀναγράφομεν ἀπόσπασμα τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπι-
 στολῆς ἰταλιστὶ γεγραμμένης, δι' ἧς τὸ συνώδευσεν. Ἐξ αὐτῆς
 καταφάνεται ὅτι ὁ ποιητὴς συνεταῦνίζε τὴν φιλίαν μετὰ τῆς ἱεράς
 πεποιθήσεως καὶ ἀκριφῶς ἐπίστευεν ὅτι ἡ μελαγχολικὴ μολπή, ὅταν
 ἀπορρῆ ἀπὸ ἄδολον αἰσθημα ἐνθουσιασμοῦ καὶ βαθείας ἀγάπης
 δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἐγκαρτέρησιν καὶ ἐλπίδι. Ἀλλοίμονον εἰς
 σὲ, γράφει ὁ ποιητὴς, ἀν' ἐκφέρων βρυθύμους λέξεις κατὰ
 τῆς Προνοίας ἐπὶ τῇ σῇ συμφορᾷ περυσύροσο ἀνευματίστως εἰς τοῦ
 ἀπελπισμοῦ τὸ βράθρον. Ἄνευ τῆς ἐλπίδος νὰ ἐπανίδῃς τὸ τέκνον
 σου, ἦτις ὡς ζωογόνος χυμὸς καθεκίστην ἐξακοντίζει νέους σπιν-
 θήρας εἰς τὸ αἷμα καὶ καθιστᾷ ζωηροτέραν τὴν ἀγάπην μας, θὰ δι-
 ἤγες τὴν ζωὴν σου ἐν μέσῳ σκληρᾶς ἀγωγίας, ὡς ὁ ναυαγός, ὅστις
 ἀδιακόπως πλησσόμενος ὑπὸ τῶν πελωρίων κυμάτων, μάτην ἐπιζητεῖ
 νὰ διακρίνη ἴχνος σωτηρίας. Ἡ βθεῖξ ὀδύνη ἱεροποιήσασα τὴν καρ-
 διάν καὶ ἀποκαθαίρουσα τὴν ψυχὴν, χρησιμεύει ὡς σημεῖον συνεπα-
 φῆς μεταξὺ τοῦ πλάσματος καὶ τοῦ ἀπλάστου. Οὕτω τοῦλάχιστον
 φρονῶ ἐγώ. Αἰσθάνομαι δὲ κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τὴν ἀνάγκην
 νὰ δημολογήσω ὅτι ἐκ τοῦ θανάτου τῆς θυγατρὸς μου ἔγεινα ἄν-
 θρωπος. Ἄλλως δὲ τίς ἐξ ἡμῶν θὰ εἶχε τὴν παράλογον ἀξίωσιν
 νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ θάνατος εἶναι κακὸς καὶ ἡ ζωὴ ὄχι; Πατὴρ
 θάπτων τέκνον του ἐνδομύχως καταρᾶται τὴν τύχην, ἦτις πατάσσει
 αὐτὸν τοιοῦτον ἀσπλάγχχνος. Ἄλλ' ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τοῦ σύμπαντος,
 ἄνθρωπος ἀποθνήσκων, εἶναι ὡς φύλλον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου συρόμενον.
 Θὰ ἀποθάνωμεν ποῖος σήμερον, ἄλλος αὔριον. Ἄλλ' ἂν ἀληθῶς ἐν τῷ
 κόσμῳ ἠγαπήσαμεν, τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι δὲν θὰ ἀνεύρωμεν ἄλ-
 λαχοῦ τελειότερον τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μας; Ἐμπρὸς λο-
 πόν, ἀνύψωσον τὸ καταπεπονημένον πνεῦμά σου, γλυκύτατέ μοι
 φίλε. Μὴ κύψης τὸ μέτωπόν σου ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μαρμαροῦ τοῦ τάφου.
 Διεύθυνε τὸ βλέμμα σου πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ θεώρησον μετὰ προ-
 σοχής, διότι εἰς τὴν σελαγιζούσαν μαρμαρυγὴν φαινοτάτου ἀπτερός
 κρύπτεται ἡ μορφή τοῦ Μάρκου σου, ἦτις ζητεῖ νὰ σοὶ ἐνστα-

λάξη τῆς παραμυθίας τὸ βάλσαμον». Ἐπεται τὸ ποίημα:

ΚΟΜΗΤΙ ΑΝΤΩΝΙΩ: ΤΩ: ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ:

ΕΙΣ ΘΑΛΙΒΕΡΑΝ ΑΝΑΜΝΗΣΙΝ ΤΗΣ 22 ΙΟΥΛΙΟΥ 1862

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ (1)

«Πᾶρε, παπᾶ, τὸ θυμιατό, φόρεσε πετραχῆλι
 »Κ' ἔλα μ' ἐμὲ σιγὰ, σιγὰ, νὰ ρίξωμε τρισάγιο»
 »Ἐκλείσει χρόνος ποῦλθα ἐδῶ, θαλασσοπηγνιμένος
 »Καὶ σῶφερα ἔστην ἐκκλησιὰ, θυμᾶσαι, τὸ παιδί μου:
 »Ἐρχομαι πάλαι νὰ τὸ ἰδῶ.—Δὲ θέλω ψαλμοφθιάς
 »Δὲ θέλω κόσμου γλαλοή... Οἱ ξένοι λησμονοῦνε.
 »Θέλω νὰ μείνω μοναχός.... Σκοτάδι κ' ἐρημία....»

Καὶ γονατίζει καταγῆς.—Στὴν ἄφωνη τὴν πλάκα
 Τὸ ἔρρο μέτωπο χτυπᾶ, καὶ τέτοια λόγια ρίχνει:

«Παιδί μου, ζύπνα μιὰ στιγμή. Τὰ γαλανὰ σου μάτια
 »Ποῦταν γιὰ μένα οὐρανός, ποῦταν γιὰ μὲ τὸ φῶς μου,
 »Ἐσφράγισέ τα νὰ τὰ ἰδῶ. Πρὶν σοῦ τὰ κλείσῃ ὁ Χάρος
 »Ἐτρεξα ὁ ἔρμος, ἔτρεξα ὄλονυχτὴς τὸ κῦμα
 »Τὸ παρακάλεσα θερμὰ γιὰ μὲ νὰ ζωντανέψῃ
 »Καὶ νὰ μὲ πάρῃ ἔστων ἀφρὸ, κ' ἐκεῖ δὲν μ' ἐλυπήθη.
 »Ἐφθασα ὁ δύστυχος ἀργά, ταῦρα μισοσδυμένα....
 »Ἐῦπνα, παιδί μου, δὲν ἀκοῦς; Χίλιαις φωναὶς τριγύρω
 »Ἀντιβοοῦν τρομαχτικά.... Λὲς κ' εἶναι συντελεία.
 »Ὁ κόσμος πῶπερτε νεκρός κ' ἔλυωνε χαλασμένος
 »Μὲ μιᾶς ταραζεται, ζυπνᾶ. Τώρα ἔστ' ἡγραιτιά του
 »Γυρεύει νειῶτα καὶ ζωὴ, γυρεύει παλληκάρια,
 »Κ' ἐγὼ πατέρας ὄρφανός, καὶ ξεθεμελιωμένος,
 »Ἐγὼ τί θὰ τοῦ δώσω;»

Κι' ὁ τάφος ἔμενε βοῦβός. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν πλάκα
 Φεύγει τὸ δάκρυ ἐδῶ κ' ἐκεῖ.....Καρδιά δὲν ἔχει ὁ Χάρος.
 Σβεί κι' ὁ παπᾶς τὸ θυμιατό....τὰ λόγια τὰ στερνά του
 Μέσ' ἔς τὸν καπνὸ τοῦ λιθανιοῦ φωλιάζουνε καὶ φεύγουν.....

(1) Ἡ λέξις «Χρόνια» ἐκλαμβάνεται ἐνταῦθα εἰς δημοτικὴν ἔννοιαν. Ἐφερ-
 μίζεται δὲ εἰς μνημόσυνον τελούμενον ὑπὲρ τῶν νεκρῶν μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἔ-
 τος ἀπὸ τοῦ θανάτου, Ὁσῶ καὶ τὰ παραπλήσια. Ἡ ἐννῆα, ἡ σαράντα, τὰ ξη-
 ρήνια, τὰ χρόνια.

Ποῦ φεύγουν;.....ποῦ θὰ φθάσουνε;.....Πατέρ' ἀκλούθησέ τα,
 »Ἄν θὲς μιὰ μέρα τὸ παιδί νυκτὴς ἔστην ἀγκαλιά σου.
 Δὲ χάνετ' ἢ σταλαματιά ἔς τὸν κόρφο τοῦ πελάγου,
 Δὲ χάνεται κ' ἢ προσευχὴ μέσ' ἔς τ' οὐρανοῦ τὰ βάθη.

«Πᾶμε, παιδί μου, κ' εἶν' ἀργά, λέγει ὁ παπᾶς κλαμμένος-
 »Δὲν εἶν' αὐτοῦ παραγοριά. Στρέψε τὰ βλέμματά σου
 »Ἀπὸ τὸ μνήμα τὸ ψυχρὸ ἔστων κόσμῳ ποῦ διαβαίνει.
 »Ἐδῶ τὴ σάρκα τὴ νεκρὴ μᾶς τρώγει τὸ σκουληκι
 »Κ' ἐκεῖ μᾶς βάσκει τὴν ψυχὴ. Κύτταξε, δὲν τὸ βλέπεις;
 »Ἄν εἶναι ὁ θάνατος πικρός εἶν' ἢ ζωὴ φαρμάκι.»

Ἐν Βενετία τῇ 11 Ἰουλίου 1862.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΗΣ

Ῥιτσάτα, 5 Αὐγούστου 1887

Φίλε Κ.ε Τσακασιάνε,

Μὴν ἡμπορῶντας νὰν τὸ ξεκάμω τὸ ἀνθρωποχτόνο τοῦτο καλοκαίρι,
 τὸ καταρῶμαι τοῦλάχιστον, σέλοντάς το ἐξ ὅλης μου ψυχῆς καὶ καρδίας
 εἰς τὸ ἀνάθεμα.

Φρικῶδες καλοκαίρι,
 Ὅποῦ μᾶς ληθεῖ τὰ μέλη,
 Ἄληθές κακοκαίρι,
 Ποῦ ἡ Κόλαση σὲ στέλλει
 Κι' ὁ Διάβολος ὁ ἐχθρός μου
 Νᾶσαι πληγὴ τοῦ Κόσμου!

Γιὰ τιμωρία δίκῃ μου
 Ὅχ τὸν Ἄδη βγαλμένο,
 Μοῦ πέρνεις τὴν πνοή μου
 Ἀναθεματισμένο!
 Ἦξοις, ἀφήξοις οὐ,
 Ἐστὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ,

Ὁ φίλος ΑΝΑ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

ΠΟΙΗΤΗΣ—ΕΜΠΟΡΟΣ

Αὐτὴ ἔνε ἡ τυραννία ἢ μεγάλη
 Νὰ εἶσαι γεννημένος ποιητής,
 Ἡ Μοῦσα νὰ σοῦ τρώγῃ τὸ κεφάλι
 Καὶ σὺ στανωῖς νὰ τὴν τσαλαπατῆς
 Τὴν λύρα νὰ σοῦ δίδῃ εἰς τὸ χέρι,
 Καὶ σύ γιὰ μιὰ λιρούλα στρογγυλὴ
 Νὰ ξεφυγᾶς χεიმῶνα, καλοκαίρι,
 Καὶ ἄν τὴν πιάνῃς νὰ κατακυλῆ!

Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Ο ΑΘΩΟΣ ΕΡΩΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΡΙΖΟΥ ΝΕΡΟΓΛΟΥ

Τελέσιλλα, βοήθησε, εἶπέ, συμβούλευσέ με
 Εἰς ποῖαν στάσιν ἄθλιαν εὐρίσκομαι, ἰδέ με.
 'Πέταξ' ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, 'ποῦ μ' ἔβλεπες νὰ τρέχω,
 Νὰ παίζω καὶ νὰ χαίρουμαι, φροντίδας νὰ μὴν ἔχω.
 Εἰς τοὺς γονεῖς μου εὐγαινα μὲ θάρρὸς ἐμπροστί τους,
 Τώρα νὰ βλέπω δὲν τολμῶ μήτε τὰ πρόσωπά τους.
 Καρδιοκτυπῶ, ζυπαίζομαι, καὶ ὅταν μὲ χαϊδεύουν.
 Τρέμω, φοβοῦμ, ἐντρέπομαι, ὁπότε μὲ γυρεύουν,
 'Ἰατρούσε, Τελέσιλλα, τὸ πάθος τῆς καρδιάς μου,
 Καὶ σ' εὐσ' ἀνίσως ἤμπορεῖς τὴν φλόγα τῆς φωτιᾶς μου.
 Αὐτὸ εἶναι, ποῦ μ' ἔλεγες, τοῦ ἔρωτος τὸ πάθος,
 'Ὅτι φυλεῖται πάντοτε εἰς τῶν καρδιῶν τὸ βάθος!
 Καὶ φοικὴν μ' ἐσυμβούλευσες ἔς τὸν ἔρωτα νὰ ἔχω,
 Ποτὲ νὰ μὴν τὸν δεχομαι κ' ἐχθρὸν νὰ τὸν προσέχω.
 'Ἀδύνατα πλὴν πράγματα ἐμένα 'νουθετοῦσες,
 'Ἡ ἔρωτα δὲν ἔπαθες ἢ πλὴν μ' ἀπατοῦσες.
 Τί μ' ὠφελοῦν αἱ συμβουλαίς; χωρὶς νὰ θέλω φταίγω.
 Σφάλμα γλυκὸ! ποῦ ἔκαμε τρυφήν μου τὸ νὰ κλαίγω.
 Δὲν ἔπαθες, δὲν γνώριτες τὸν ἔρωτα ποτέ σου!
 'Ὁ πίστην πίστην ἐδίδω ἐγὼ ἔστ' αἰς συμβουλαίς σου
 Κι' ἔπαθες τάχ' ἔρωτα ὡς τώρα καμμιά νέα;
 Δεύτερον ἄλλον ἔφερες ὁ κόσμος 'Ἀχιλλέα;
 'Ὁ Πολυξένη ἄθλια! ἀλλοίμονος ἐμένα!
 Πῶς ν' ἀγαπᾶς δὲν ἔτυχε ἔς τὸ πᾶν ἄλλον κανένα!
 Γιατί τὴν Φθίαν ἄρησες καὶ ἤλθες, 'Ἡρώ μου;
 Τότ' ἄλλος ἴσως ἤθελε ὀρσει τὴν καρδιά μου.
 Τὸ πρόφερα ἢ ἐλάσσημη! καὶ ἀδικῶ κ' ἐσένα,
 Καὶ ἀδικῶ τὰ σπλάγχνα μου, γιὰ σὲ μόνον πλασμένα.
 'Ἀνίσως ἔλειπες ἐσὺ ἐγὼ δὲν ἀγαποῦσα,
 Δὲν γνώριζα τὸν ἔρωτα καὶ ἀπαθῆς ἐζοῦσα.
 Νεκρὴ ἔς τὴν παρουσίαν σου θὰ ζῶ μὲ τ' ὄνομά σου.
 Τὸν ἴδιον σένα φεύγοντας, θὰ τρέχω; τὴν σκιά σου.
 Τὰ ἔχνη σου θε νὰ ζητῶ, ἐσένα θ' ἀποφεύγω,
 *Ἄν φεύγης θε νὰ σὲ ζητῶ, ἂν μὲ ζητᾶς θὰ φεύγω....
 Τὸν ἀγαπῶ, πῶς νὰ σ' τὸ πᾶ... τὸν ἀγκπῶ Κασάνδρᾳ
 Τὸν 'Ἀχιλλέα ἀγοπῶ, δὲν ἀγαπῶ τὸν ἄνδρα.
 'Σ τὸ νοῦ μου μ' ἐκατάπεισες διὰ νὰ τὸν μισήσω,
 Καὶ ἔστην καρδιά μου πείσες με καὶ νὰ σ' εὐχαριστήσω.
 'Ὁ νοὺς μου σ' ἀκουσέ, ἀδελφὴ τὸ σφάλμα μου γνωρίζει'

Πλὴν ἢ καρδιὰ παρήκοη καὶ ἀπειθῆς γογγύζει.
 'Σ τὸ λογικόν μου τὸν μισῶ, τὸν θέλω ἔστην καρδιά μου.
 Τοῦτο κινεῖ τὰ χεῖλη μου, αὐτὴ τὰ δάκρυά μου.
 Νά... δὲν τὸν θέλω... ἔκαμα ἀπόφασιν... τί λέγω!
 Πλὴν δι' αὐτὸν αἰῶνια, δὲν εἰμπορῶ, θὰ κλαίγω.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΓΛΥΚΥΤΕΡΟ

(Μίμησις)

Γλυκό-εἶναι τῆς ἀνοιξέως τὸ δροσερὸ τ' ἀεράκι,
 'Ἐνῶ ἀκουμβᾶς τὰ μέλη σου ἔς ἐμαλακὸ χορτάρι
 Σιμά ἔς ἓνα ρυάκι.
 Γλυκὸ ἔς τὸν ἔρμον ἔραστή ν' ἀκούη τ' ἀηδονάκι
 Νὰ κελαῖδῃ λυπητερά, νὰ βλέπῃ μιὰν ἀχτίδα
 'Ἀπὸ τὸ φεγγαράκι.
 Γλυκό-εἶναι τὸ χαμόγελο ἔς ἀχειλὶ ὀποῦ μαγεύει,
 'Ἄν συγκεντρώνεται ἔς αὐτὸ ψυχὴ, καρδιὰ κ' ἐλπίδα
 Καὶ πᾶν ὅ,τι πιστεύει.
 'Ἀλλὰ πολὺ γλυκύτερο ὅταν κανεὶς παλεῦη,
 'Ἄν ὁ ἑορρηᾶς τῆς συμφορᾶς φυσᾶ ἀπὸ σιμά του,
 Κι' ἀνάσσει γυρεύη,
 Φωνὴ ν' ἀκούσῃ ποῦ γλυκὰ νὰ κράξῃ τ' ὄνομά του,
 'Ἐνῶ ἓνα χερί ἀδελφικὰ τοῦ σφίγγει τὸ δικό του
 'Στὰ μύρια βάσανά του.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Εἰς τὴν γῆν μὴν ἀγαπήσης
 Μ' εἰλικρίνειαν ποτέ,
 Δάκρυα πολλὰ θὰ χύσης; . . .

Θὰ γελάσσετε μ' ἐσέ!
 Εἶναι ὁ κόσμος κωμωδία
 'Ποῦ γελοῦν...—μὲ τὴν καρδιά!—

ΗΡΑΚΛΗΣ Α. ΣΤΑΥΡΟΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ Ι. ΒΗΛΑΡΑ

'Σ τὴν πατρίδα σου ἂν μπορεῖς
 Εἰνους τόπους μὴ γυρεύης.
 Κάλλιο μέτρις στή γωνιά σου

Μ' εὐχαρίστει καρδιάς σου.
 'Ἡ πολλὰ νὰ ἀποχτήσης
 Καὶ μὲ κίντυνα νὰ ζήσης.

ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Οὐδὲ τ' ἄστρον τῆς αὐγῆς
Ἔχει τόση χάρι,
Ὅσῃν ἔχεις, ὅταν βγῆς,
Χαρωπὸ καμάρι.

Οὐδὲ τόσην ὑγρασιὰ
Τὸ χλωρὸ τριφύλλι,
Ὅσῃν ἔχουσε δροσιὰ
Τὰ γλυκά σου χειλῆ.

Οὐδὲ τόσην εὐωδιὰ
Τ' ἄνθη τοῦ ναρκίσσου
Ὅσῃν ἔχει μυρωδιὰ
Ἡ λεπτὴ πνοή σου.

Οὐδὲ ψάλλει τὸ πουλι
Τραγουδάκιχ τόσα,
Ὅσα ζεῦρει νὰ λαλή
Ἡ σοφή σου γλῶσσα.

Ἔνα μόνον—«Σ' ἀγαπῶ!»—
Δὲν ἔμπορεῖ νὰ μάθῃ,
Καί γιὰ τοῦτο... Νὰ σ' τὸ πῶ;
Μιὰ ψυχὴ θὰ πάθῃ.

G. M. BIZYHNOS

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΝΤΑΚΙΤΗ

ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Ἦλθε ἡ ὥρα καὶ γιὰ μένα,
Γύρω μου σκοτεινιασμένα
Ὅλα βλέπω νὰ περνᾶνε
Καὶ νὰ μὲ μυρολογᾶνε.
Μίσ' ἔς τὸ νοῦ μου σκοτεινιά...
Μίσ' ἔς τὴ νύκτα τὴ βαθειά
Φαίνεται μου ἀπὸ μακρῦα
Νὰ γροικῶ κκμπαναρία.
Τὸ κορμί μου νεκρωμένο
Καὶ μὲ σάβανα ἐνδυμένο
Τὸ ξανοίγω, τὸ θωρῶ
Ἐς τὸ κριβάτι τὸ στερνὸ.
Κ' εἰς τὸ ἀτάραχό μου στήθος
Ἔχω λούλουδα ἓνα πλῆθος,

Καὶ τὰ χέρια ἔχω δεμμένα
Μὲ κορδέλες, σταυρωμένα.
Μαύρη νερότη μου, ἔχε ἄγιά,
Ἄνθοςτόλιστα βουνά,
Νύχτα ὀλόχαρη, πεθαίνω
Κ' εἰς τὸν ἄλλον κοσμο πηραίω.
Καὶ ὁ παπᾶς μὲ τὸ κερὶ,
Μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή,
Ἦρχει κάτου τὸ κεφάλι
Κ' εἰς τὸ δρόμο του μὲ ψάλλει.
Κατοικιά μου ἔχω ἔωκλῆσι,
Συντροφιά τὸ κυπαρίσσι,
Καὶ κοιμῶμ' ἐδῶ ἀποκάτου
Ἐς τὴν ἀγκάλῃ τοῦ θανάτου!

ΕΚ ΤΟΥ «ΟΔΟΠΟΡΟΥ» Π. ΣΟΥΤΣΟΥ

Αὐτὸ βλέπεις τὸ ποτάμι,
Ὅπου τρέχει θολώμένο;
Αὐτὸ βλέπεις τὸ καλάμι,
Ὅπου τρέμει κυρτωμένο;

Ἐγὼ εἶμαι τὸ καλάμι,
Τὸ ποτάμ' εἶν' ἡ ζωὴ μου,
Καὶ τὸ μέλλον μου οἱ ἄμμοι
Τῆς ξηρᾶς αὐτῆς ἐρήμου.

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΓΕΛΑΣ

Ἄκου τ' ἀγέρι πῶς βογκᾷ ἀνάμεσα ἔς τὰ δάση,
Ἐποῦ λὲς καὶ κάνουν πόλεμο μαζί τους τὰ θηρία
Θαρρεῖς πῶς ἀποφάσισε ὁ Πλάστης νὰ χαλάσῃ
Τὴ φύσι τὴ μυριόπλουτη, τὴ φύσι τὴν ἀγία.

Πένθος βαθὺ κι' ἀπέραντο ἐχύθηκε ἔς τὴν πλάσι
Καὶ φοβερὴ τὴ θάλασσα σκορπᾷ ἡ τρικυμία
Ἄπ' τὸν πολὺ τὸν ἀνεμο πουλάκι νὰ περάσῃ
Δὲν ἔμπορεῖ τὸ ἄμοιρο καὶ ναύρη ἡσυχία.

Ἄχ τέτοια φοβερὴ στιγμή θέλ' ἦταν ὅαν ἐγέννα
Καὶ μέσ' ἔς τὸν κόσμον ἔροιχτε ἡ μάνα σου ἐσένα,
Καὶ τέτοιο φυσομάνημα ἔς τὴ σφαιρὰ μας θὰ ἔχῃθῃ.

Γι' αὐτὸ ἀν' ἔχῃς ὁμορφιά ἔς τὸ πρόσωπο καὶ χάρι,
Ἐποῦ κ' ἡ Ἀφροδίτη ἀπ' αὐτὴ ἔμπορούσε γιὰ νὰ πάρῃ,
Χαμὸ γέλο ἔς τὰ χεῖλη σου ποτὲ δὲν ἐπλανήθη.

Ἐν Ἐπισκοπεῖω Σύρου, 19 Ἰουλίου 1887.

E. Π. ΠΟΛΙΤΑΚΗΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ Ψ. | X.

Εἶμαι σιμὰ σου, μάθε μὲ τὴν γλῶσσα τῶν ἀγγέλων,
Νὰ λησμονήσω παρελθόν, νὰ μὴ σκαφθῶ, γιὰ μέλλον.
Ἄλλὰ πρὶν δεῖξῃς κ' εἰς ἐμὲ τ' ἀγνὸ μειδίσμά σου,
Αὐτὸ ἔποῦ τὸν Παρθέισο ἀνοίγει ὀλόγουρά σου!
Σχίσῃς τὰ μαῦρα σὺννεφα ἔποῦ μ' ἔχουν ἐνταφιάσει,
Γιὰ νὰ δοξάσω μέσ' ἔς τὸ φῶς Αὐτὸν ἔποῦ μ' ἔχει πλάσει.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ

ΕΝ Τῷ ΛΕΥΚΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΤΡΙΑΣ Β.

Θερμοὺς νὰ γράψω εἶπέ μοι τὸ κέαρ
Ἐν τῇ λευκῇ σου βίβλῳ, κόρη, στίχους·
ἀμνηχανῶν δ' ἠτένιζον τοὺς τοίχους
καὶ ἐτηκόμην ὡς λαμπάδος στέαρ.
Ὁ ἥλιος, ὁ ζέφυρος, τὸ ἔαρ

εφαινοντο ψυχρότερα τοῦ ψύχους,
τῆς δ' ἀηδόνος ἤκουον τοὺς ἦχους
ὡς ψόφους λίθων εἰς αὐχμῶδες φρέαρ.
Οὐδαμοῦ κέντρον· λέξις μόνη μία
τὴν προσοχὴν μου ὅλην συνεκέντρον·
μὴ ἔχρηζον ἑτέρου πλέον κέντρον;
Ἡ ποίησις προσῆλθεν αὐτουσία·
τὸ ὄνομά σου κέντρον ἦν θυμῆρες·
τὸ ἔγραψα, κ' ἐγράφη ἔπος πλήρες

1 Μαΐου 1884

I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Τῷ Κ.φ Κ.φ ΙΩΑΝΝΗ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ
(Αὐτοσχέδιος ἀπάντησις)

Ἡ ποίησις, οὐχὶ τὸ ὄνομα μου,
Ἄλλ' ἢ λαμπὰς ἦις τὰ βήματά μου·
Φίλη ὠδήγησεν ἐντὸς τοῦ σκότους.....
Ἡ ποίησις, οὐχὶ ἐγώ· τὸ φῶς της.....
Γόνος φωτός, φωτός ἐνθέου ὅστις
Ἐφώτισε τοὺς στίχους μου τοὺς πρώτους.

2 Μαΐου 1884.

BIRGINIA ΕΓΓΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΗΛΙΑ ΤΑΝΤΑΛΙΔΟΥ

Η ΔΙΑΘΗΚΗ

Ἐνόσφ' Ἰουσα, φίλοι,
Τὰ ρόδινά μου χεῖλη
Ποτὲ δὲν παραπόνεσα.
Μ' αὐτὰ τὰ δυὸ, γεμάταις
Βαρέλαις καὶ κανάταις
Πολλάκις καταπόνεσα.
Ἦ, πόσαις χιλιάδες
Ἦ τὸ στόμα μου ὀκνάδες
Ἦ τὴν κρᾶσιον πέρασαν!
Πλὴν μὲ τὰ γηρατεῖα
Τοῦ στήθους μου τ' ἀγγεῖα
Ἐζάρωσαν κ' ἐγέρασαν.
Ἄν, φίλοι μ', ἀποθάνω
Εἰς τὸν νεκρὸν μ' ἐπάνω
Κρασιὶ κουβάδες χύσετε,

Κι' ἀπὸ τὸ κόκκινόν μου
Κοντὰ 'ς τὸ λεῖψανόν μου
Ἐλάτε καὶ μεθύσετε.
Τ' ἀναίσθητά μου μέλη
Ἦ τοῦ Γιακουμῆ τ' ἀμπέλι
Μὲ τὰ τραγοῦδια θάψετε,
Κ' ἐπάνω εἰς τὸ μνημα.
Σκαλίσετ' ἕνα κλῆμα
Κι' αὐτὰ τὰ λόγια γράψετε:
«Θνητοί! μιὰ φρούκτα χῶμα
Τοῦ καθενὸς τὸ σῶμα
Ἐντὸς ὀλιγοῦ γίνεται.
Τί στέκεσθε, καυμένοι;
Ἡ ὥρα δὲν προσμένει,
Χαρεῖτέ την καὶ πίνετε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΚΟΚΚΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ—ΘΕΟΣ

Ἄν εἶν' ἀλήθεια, ὅτι κατ' εἰκόνα
Μὲ τὸ Θεὸ πλασθήκαμε κι' ὁμοίωσί του,
Δὲν ξέρω τί τραβᾶμε τὸ χεῖμῶνα,
Ἄλλὰ κι' αὐτὸς θὰ βλαστημάη τὴν ποίησί του.

Φαντάσου ὁ Θεὸς χιονίστραις νᾶχη,
Ἡ καὶ ποδάγρα μ' ἕνα τέτοιο κρύο.
Φαντάσου νὰ τὲν ἐπιανε συνάχι,
Ἡ καὶ ρευματισμοί!! Povero Dio!...

ΥΠΝΟΣ—ΘΑΝΑΤΟΣ

Τόσαις φοραῖς, μελαγχροινῆ, σὲ βλέπω 'ς τ' ὄνειρό μου,
Ἄποῦ ἂν εἶναι ἀδελφός ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου.
Ἦθελα καὶ 'ς ἐ μὲνανε ν' ἀπλωνε τὰ φτερά του,
Γιατί... γιατί παντοτεινὰ θὰ σ' εἶχα 'ς τὸ πλευρό μου.

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ἄχ! τῆς λύπης καὶ χαρᾶς μου, Πᾶς 'ς τὰ ξένα! σᾶς ἀφίνω,
Τῆς νεότητός μου μέρη, Σᾶς 'ποῦ ἀνοίχτε τὴν καρδιά μου,
Σᾶς ἀφίνω καὶ 'σάν πέρα Καὶ τὸν πρῶτον ἔρωτά μου
—στέρη τρέχω 'ς ἄλλην γῆ. Ἐψάλλα τόσαις φοραῖς.

Σᾶς ἀφίνω! ἄλλη πατρίδα Τῆς ξανθούλας μου τὰ χεῖλη
Δὲν θὰ ναῦρω νὰ σᾶς μοιάζη Δὲν θὰ σμιζῶ 'ς τ' ἄλλα μέρη.
Τὴν καρδιά μου θὰ σπαράζη Σᾶς ἀφίνω καὶ 'σάν πέρα-
Ἐἴνο μίλημα ἦ φιλί! στέρη τρέχω εἰς ξενητιαίς.

I. Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Ζακύνθιος)

ΟΤΑΝ ΠΑΙΖΗΣ

Triplet

Ἄσταν στὸ πιάνο παίξης σὺ κάθε λογῆς σκοπὸ
Καὶ γὼ τὰ φύλλα δίπλα σου τῆς μουσικῆς γυρίζω
Τότε μιὰ λέξι μοναχὰ ἀκούω ἀσ' ἀγαπῶ
Κι' ἀπ' τὴν χαρὰ μου τὴν πολλή, γελῶ καὶ κοκκινίζω.
Μπορεῖ νὰ παίξης λυπηρὸ, μπορεῖ καὶ χαρωπὸ
Μὰ, γὼ, γαλανομάτα μου, τίποτε δὲν γυρίζω
Ἄσταν στὸ πιάνο παίξης σὺ κάθε λογῆς σκοπὸ
Καὶ γὼ τὰ φύλλα δίπλα σου τῆς μουσικῆς γυρίζω.
Ἰούλιος 1887

ΔΙΣΩΠΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΙΜΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΞΕΝΟΙΣ

ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΓΑΛΛΟΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος ὄρα προηγ. φύλλον)

Πλείστοι ἄλλοι ποιηταὶ ἐλάτρευσαν τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Heine ἀνεκάλυψε τὴν νῆσον ἐν ἣ κατέφυγον ὁ Θεόδωρος Bamville βέβαιος ὢν ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ ἐλέους καὶ τῆς ἀγάπης συμφωνεῖ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς θρησκείας πιστεύει εὐλικρινῶς πρὸς πνευματικὴν συγγένειαν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς πατρίδος τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Πινδάρου. Ὁ σκεπτικὸς Ρενὰν ποιεῖ προσευχὴν πυρετώδη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ αὐτοὶ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες θέλουσι νὰ φανῶσι φιλοπάτριδες κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἀθηναίων ἢ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἄλλ' οὐδεὶς ἠσπάσθη μετὰ μείζονος θερμῆς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνειρον τοῦτο, ὅσον μία γυνὴ ἢ κυρία Adam, ἡ περιώνυμος Juliette Lamber, ἣτις καθ' ὃν χρόνον ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἐν Ἑλλάδι, αἰσχυρόμεναι νὰ φανῶμεν Ἑλληνίδες, κρυπτόμεθα παντὶ σθένει ὑπὸ τὸ ξένον προσωπεῖον, αὕτη ἀποκαλεῖ ἑαυτὴν ἀπλούστατα Ἑθνικήν.

Ἡ ἀπαστρέπτουσα αἴγλη τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ οὐδέποτε ἀμαυροῦται διὰ τοῦ χρόνου καὶ ἀν ἀκόμη αἱ ἀξιώσεις τῆς κοινῆς ζητοῦσι νὰ βλέπωσι τὴν καλλονὴν ἐπιμυθιωμένην. Ἔργα, ὧν ἀδυνατεῖ τις νὰ ἀριθμῆσῃ τὰς ἀρετὰς ἀνήκουσιν ἐσαεὶ εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον καὶ οἱ εὐμοιροῦντες τοῦ αἰσθήματος τοῦ καλοῦ μοχθοῦσι πάντοτε νὰ μορφώσωσι τοῦτο συμφώνως πρὸς τὰ ἀριστουργήματα ἐκεῖνα, ἅτινα οἱ ἔξοχοι ἐκεῖνοι διδάσκαλοι τῆς ἀρχαιότητος ἐκκληροδότησαν τοῖς μεταγενεστέροις. Ἄλλως οὐδὲν ἄπορον ἂν ἐν μέσῳ τῆς πεζότητος καὶ πραγματικότητος, ἐν ἣ ζωσι τὰ τέκνα τοῦ Ἰοῦ αἰῶνος ζητοῦσι νὰ ἀπομακρυνθῶσι ταύτης διὰ τῆς διανοίας, ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς σφαῖραν διάφορον καὶ ἀποπνεύσωσι τὴν ἀληθῆ τῆς ψυχῆς ζωογόνον πνοήν. Τὴν Γαλλίαν εἴλκυσε πάντοτε ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότης. Εὐρίσκει τὸν βίον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φυ-

σικώτερον καὶ εὐγενέστερον, τὴν θρησκείαν αὐτῶν ὠραιότεραν, τὴν τέχνην τελείαν. Ὁ Ἐρ. Σαντοβιὲν ὁμιλῶν ἐσχάτως ἐν Σορβώνῃ περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν κλασσικῶν σπουδῶν ἐν τῇ γαλλικῇ δημοκρατίᾳ, «ἀδυναταί τις, λέγει, νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀβρὰ καὶ εὐαίσθητος ψυχὴ τῆς Γαλλίας εὐρίσκεται πάντοτε ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ γοήτρου ὑφ' οὗ κατελήφθη, ὅτε ἀνευρεθεῖσα ἐπεφάνη πρὸ αὐτῆς ἡ Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότης.» Δὲν ἐξετάζομεν ἐνταῦθα ἂν ἡ ὠραία αὕτη ἀρχαιότης ἀναζωογονεῖται μετὰ τῶν ἀληθινῶν αὐτῆς χρωμάτων, ἂν ἀρχαῖος Ἕλληνα ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν τῶν γάλλων νεοελληνιστῶν καὶ νὰ διανοηθῆ ὅπως οὗτοι, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐν τῇ ποιήσει ἀνευρίσκει τις ἐνιαχοῦ ἀληθινὰς Ἑλληνικὰς μορφάς. Ἡ θερμὴ τοῦ Banville ποίησις θὰ ἦτο τελεία, ἂν οὗτος λαμβάνων ἐκ τοῦ μυθολογικοῦ στοιχείου τὰς λαμπροτέρας εἰκόνας ἀπέφευγε τὴν κατάχρησιν τῶν ὑπερβολῶν, ἂν εἰς τὴν ποίησίν του καταπληκτικῆς λάμπειος δὲν διέχεε τόσον ἀφειδῶς χειμάρους φωτὸς καὶ πολυτίμων λίθων. Ὁ Banville μετὰ τέχνης ἐπιδεξίου ἀρχιτέκτονος ἐν τῇ γλώσσῃ ζητεῖ νὰ δένη εἰς τοὺς ρυθμοὺς καὶ τοὺς στίχους αὐτοῦ Ἑλληνικῆς τέχνης τύπους. Δυστυχῶς ὁ χαρίεις μιμητὴς τῆς Ἑλληνικῆς μούσης καταλείπει αὐτὴν ἐπὶ τέλους χάριν ἀγοραίων εὐφυολογιῶν καὶ κοινῶν γελῶτων.

Ὁ Λεκόντ Δελίλ, ἂν πρὸς τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ὡς καλλιτέχνου ἀξία ἦνου τὴν συγκίνησιν καὶ τὸ αἶσθημα θὰ ἦτο βεβαίως μεγαλοφυΐα. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀποκαλύπτουσι μᾶλλον σπουδὴν ἢ ἔμπνευσιν. Ὁ στίχος του ἐπιμεμημένος, σοβαρὸς, γαλήνιος, καθαρὸς μαρτυρεῖ τὴν πρὸς τὴν συμμετρίαν αὐτοῦ ροπήν, ἐπιστήμην τοῦ ρυθμοῦ καὶ βαθὺ αἶσθημα ἀρμονίας, εἰ καὶ ὑπερακοντίζει ἐνίοτε τὸ ἀνθρώπινον μέτρον εἰς τὰς συμβολικὰς αὐτοῦ συνθέσεις. Ὁ Λεκόντ Δελίλ, εἶνε φανατικὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος λάτρης. Ἐν τῷ προλόγῳ τῶν Ἀρχαίων ποιήσεων λέγει:

«Οἱ Ἕλληνες μόνον ἔδειξαν τὴν ποίησιν ἐν τῇ ἀληθινῇ αὐτῆς μορφῇ, τῇ ἀρμονικῇ ἐνότῃ καὶ τῇ σαφιλείᾳ αὐτῆς. Μετὰ τὸν Ὀμηρον, Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλέα ἡ κατάπτωσις καὶ ὁ βαρβαρισμὸς κατέλαβε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Ἄπας ὁ Χριστιανικὸς κύκλος εἶνε βάρβαρος. Ὁ Δάντης, ὁ Σαίξπηρος καὶ ὁ Μίλτων ἔδειξαν μόνον τὸ ὕψος τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν μεγαλοφυΐας. Αἱ τέχναι οὐδεμίαν πρόοδον ἔλαβον ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ γλυπτικὴ ἐσταμάτησεν εἰς τὸν Λύσιππον. Ὁ Μιχαήλ

Ἄγγελος οὐδὲν παρ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ἔργον του, ὅσον θαυμάσιον καὶ ἂν ἦνε, ἤνοιξεν ἀτυχῆ ὁδὸν εἰς τὰς μιμήσεις. Αὐτὴ ἡ νεωτέρα ποίησις εἶνε ἄνευ δυνάμεως καὶ ἄνευ στερεότητος, συγκεχυμένη ἀντανάκλασις τῆς παραφόρου ἀτομικότητος τοῦ λόρδου Βύρωνος, τοῦ προσποιητοῦ καὶ πομπώδους θρησκευτικοῦ πνεύματος τοῦ Σατωβριάνδου, τῆς πέραν τοῦ Ρήνου μυστηριώδους ὀνειροπολήσεως καὶ τῆς πραγματικότητος τῶν λιμνητῶν.¹⁾ Ὑπὸ τοιαύτην εἰδικὴν παρασκευὴν εἶνε τέχνη ἀσυνάρτητος ἐλάττονος ἀξίας, μόνον δὲ ἢ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα ἐπιστροφὴ θὰ τῇ ἀποδώσῃ τὴν ζωὴν.»

Ὅσῃν ἀλήθειαν καὶ ἂν περιέχῃ ἡ θεωρία αὕτη ἡ τοσοῦτον κολακεύουσα τὴν Ἑθνικὴν ἡμῶν φιλαυτίαν, ἀποκρούεται ὑπὸ τοῦ λόγου. Πᾶσα φιλολογία ὀφείλει νὰ εἶνε ἀνταγγεία τοῦ οὐρανοῦ, τῶν ἡθῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ λαοῦ, οὗτινος εἶνε ἡ ἔκφρασις. Ἡ ποίησις ἄλλως ἄνθος λεπτοφυὲς μεταφυτευόμενον ἀποβάλλει καὶ τὸ ἄρώμα καὶ τὴν χροιάν του, ἐν ξένη ἀτμοσφαίρᾳ. Οἱ ποιηταὶ τῶν ἀρχαίων ἀποβάλλοντες πᾶσαν ἐλευθερίαν, μὴ δυνάμενοι νὰ συμβουλευθῶσιν οὔτε τὴν ἰδίαν αὐτῶν φύσιν οὔτε τὰς ἰδίας ἀναμνήσεις, ἐδέησε νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα κανόνας καὶ νόμους εἰ καὶ αἱ πολιτικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ καταστάσεις ὀλοσχερῶς ἤλλαξαν. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ποίησις ὅσον τελεία καὶ ἂν εἶνε, δὲν δύναται νὰ φέρῃ Ἑθνικὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ ἀποβῇ δημώδης, διαμένει δὲ πάντοτε ξένη πρὸς τὴν περικυκλούσαν αὐτὴν κοινωνικὴν σφαιραν. Διὰ τοῦτο ἐν Γερμανίᾳ ἐνῶ τὰ ποιήματα τοῦ Goethe καὶ τοῦ Berzgiu τονισθέντα ἄδονται ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον, οὐδεὶς ἐνθυμεῖται τὰ ποιήματα τῆς Ἀνακρεοντείου Σχοῆς τῆς ἐν Βερολίνῳ κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τῆς ΙΗ' Ἐκατονταετηρίδος ἰδρυθείσης, ἧς κέντρον ἦτο ὁ Gleim. Ἐν Γαλλίᾳ καθόλου ἡ ποίησις ἐμβαπτισθεῖσα οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ μιμηθεῖσα τὰς ξένας φιλολογίας, εἶνε ὀλιγώτερον δημοτικὴ πάσης ἄλλης. Ὁ λαὸς τῆς Γαλλίας ἀγνοεῖ τοὺς ποιητὰς αὐτοῦ, οὗς ὁμως ἅπασα ἡ Εὐρώπη θαυμάζει. Βεβαίως δὲν

(1) Ἡ σχολὴ τῶν λιμνητῶν (lakister) ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ἕνεκα λίμνης τινὸς ἐν γωνίᾳ τινὶ τῆς Ἀγγλίας εὐρισκομένης παρὰ τὴν ὑπόκιν κατόκει ὁ μηδέποτε θελήσας νὰ μακρυνθῇ αὐτῆς ποιητῆς Wordenorth, ὁ ἀρχηγὸς τῆς νέας ταύτης σχολῆς, ἧς κύριον ἐκπρόσωπον εἶνε ὁ Coleridge, ὁ Southey ὁ Campbell καὶ ὁ Wilson.

ἀησμονεῖ τις τί ὀφείλει ὁ Μίλτων εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ τὴν Βίβλον, καὶ τί δὲν ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ὁ μάλιστα χαρίεις καὶ πρωτότυπος τῶν ποιητῶν Ἀρίστος, ἀλλὰ διαφέρει ἡ τοιαύτη τῶν ἀρχαίων σπουδὴ. Ὁ Λεκόντ Δελίλ ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ κλασικὸς, ἀλλ' ἡ κλασικότης ἔργου δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς τελειώσεως τῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀπεικονίσεως τοῦ Ἑθνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς τελειώσεως τοῦ εἶδους, μόνη δὲ ἡ συγκέντρωσις τῶν τριῶν τούτων περιστάσεων δύναται νὰ παραγάγῃ ἔργον κλασικὸν κατὰ τὴν νεωτέραν τῆς λέξεως ἔννοιαν. Αὐτὴ ἡ τελειώσις τῆς γλώσσης συνίσταται εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐρμηνείαν τοῦ Ἑθνικοῦ πνεύματος. Διὰ τοῦτο ἄσματά τινα τοῦ Βερανζέρου, ἥττονος φιλολογικῆς ἀξίας καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις εἶνε ἐγγύτερα τῆς κλασικῆς μορφῆς, ἢ τὰ λεμπρὰ ποιήματα τοῦ Λαμαρτίνου, τοῦ Musset καὶ τοῦ Β. Οὐγγῶ καὶ τοῦτο διότι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ποιητῆς εἶνε μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος γαλάτης, καὶ διότι οἱ μεγάλοι οὗτοι ποιηταὶ ἀπέστησαν τοῦ Ἑθνικοῦ πνεύματος. Ὁ Λεκόντ Δελίλ εἶνε βεβαίως μέγας ποιητῆς, ἀλλὰ παρὰ τοὺς στίχους αὐτοῦ πρὸς τὴν Ὑπᾶτίαν, τὴν Νιόβην, τὴν Κλυτίαν, τὴν Κλερίπην, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Χείρωνα, παρὰ τὰ εὐχεα ὀνόματα Hella, Ilos, Kronos, Zeus, Eros, Artemis, παρὰ τὸ γόητρον τῆς ἐξόχου αὐτοῦ ἰκανότητος, τῆς Ἑλληνοπρεποῦς τοῦ στίχου καὶ τῶν νεημάτων καλλονῆς, δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ τὰ φέροντα ἐπιγραφὴν «Ἀρχαῖα ποιήματα» τὸ ἰσχυρότατον τῶν θελήτρων, τὸ διαφέρον. Ἐν ᾧ δὲ λατρεύεται ὑπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες δικαίως τῷ λέγουσιν: Εἶται μέγας ποιητῆς ἀλλὰ

«Σύ γ γ ν ω θ ι, κ ύ ρ ι ε, ἀ γ ν ο ὦ τ ἦ ν Ἑ λ λ η ν ι κ ῆ ν»
καὶ τὴν σανσκριτικὴν, καὶ τὴν σαξωνικὴν».

Ὁ Ὄσσιανὸς θρηνῶν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ὑμῶν τὰ ἄθλα του κρούει τοῦ Φινγγάλ τὴν λύραν οὐχὶ τὴν τοῦ ἀρχαίου Ἀπόλλωνος, καὶ ὁμως ἐν τοῖς ἄσμασι τοῦ βάρδου ἐκεῖνου δύναται τις νὰ εὕρῃ τὴν τελειοτάτην ἴσως ᾠδὴν μετὰ τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα.

Ἡ ποίησις, λέγει ὁ Pontmartin, ἔχει δύο τρόπους νὰ εἰσδύεται εἰς τὰς ψυχὰς, νὰ προσοικειοῦται τὸ πνεῦμα γενεᾶς τινος, λαοῦ τινος, ἢ ἐνὸς κόσμου καὶ νὰ παύῃ οὕσα

κινδυνώδης διασχέδασις ἀργῶν φαντασιῶν, ὅπως ὁμιλῆ διὰ τῶν χειλέων ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου τὴν γλῶσσαν πάντων· ἢ πρέπει νὰ ἐρμηνεύη τὸ κοινὸν αἶσθημα θρησκευτικόν, πολεμικόν, Ἐθνικόν, μυθικόν, νὰ εἶνε τὸ ποίημα νηπιώδους πολιτισμοῦ, ἀρτιγεννήτων ἐθνικοτήτων, θεογονιῶν ἀκόμη ἐμβεβαπτισμένω ἐν τῇ ὁμίχλῃ ροδοακτύλου Ἡοῦς, καὶ νὰ βαίνη δι' εὐρείων ὁδῶν διερχομένων τὸν χρόνον καὶ τὸ διάστημα, ἢ πρέπει κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, καθ' οὓς τὸ ποιητικὸν πνεῦμα ἀποχωρεῖ ἀπὸ τοῦ πλήθους καὶ τὸν δημόσιον βίον, ἀπομονούμενον ἐν τῇ κεφαλῇ προνομιοῦχων τινῶν, νὰ ἀνευρίσκομεν τούλάχισον ἐν τῷ ποιητῇ τὸ ἰδικόν μας· οὕτω δὲ ἡ ἀτομικὴ αὐτὴ ποίησις λαμβάνει καθολικὸν τινὰ χαρακτῆρα ἕνεκα τῶν μυστηριωδῶν ρευμάτων ἅτινα ἐν μιᾷ στιγμῇ πηγάζουσιν ἐξ ὁμοειδοῦς φαντασίας».

Ὁ Δεκόντ-Δελίλ ὀλιγορῶν πάντων τούτων καὶ ἀδιαφορῶν πρὸς τὰς ἀθανάτους σελίδας τοῦ Goethe, τοῦ Σατωβριάνδου, τοῦ Λαμαρτίνου, τοῦ Οὐγγῶ, τοῦ Βύρωνος, αἵτινες κοσμοῦσι τὴν νεωτέραν λυρικὴν ποίησιν, θύει μόνον τῇ Ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι, ἀναφαίνεται ὅμως ἐν ἀπάσῃ αὐτοῦ τῇ ἀτομικότητι ἐν ταῖς ἀπεικονίσεσι τῆς μεγαλοπρεποῦς τοῦ Ἰσημερινοῦ φύσεως. Ἐν τῇ περιγραφικῇ ποίησει, ἐν τῇ ἀναπαραστάσει τῶν φυσικῶν καὶ ὕλικῶν καλλονῶν, ὁ Δεκόντ-Δελίλ, εἶνε καὶ θὰ διαμείνῃ διδάσκαλος.

Ἄλλ' ἂν εἶνε πλειότερον Ἑλλήν ἢ Γαλάτης ὁ ποιητῆς τῶν Ἀρχαίων ποιήσεών, εἶνε τοῦτο εἰς λόγος περιπλέον νὰ ἀγαπῶμεν αὐτὸν περισσότερον. Ἑλλήν ἀναγνώστης οὐ μόνον καταθέλγεται καὶ συγκινεῖται καὶ μέγιστον διαφέρον εὐρίσκει μελετῶν ἔργα Ἑλληνικῆν ὅλως ἀποπνέοντα χάριν καὶ πλήρη ἐνδόξων ἀναμνήσεων, ἀλλὰ καὶ βαθὺ αἶσθημα εὐγνωμοσύνης αἰσθάνεται πρὸς τὴν μνήμην πάντων ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας κατὰ διαφόρους περιόδους καὶ εἰς διαφόρους τόπους ἐμφανισθέντες ἐλάτρευσαν τῇ Ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἐσπούδασαν νὰ μετενέγκωσι τὴν σεμνοπρεπῆ αὐτῆς καλλονὴν εἰς τὴν νεωτέραν ποίησιν ἥτις εἰς ὅποιανδήποτε τελειότητα καὶ ἂν ἔφθασεν ὡς τέχνη δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποδώσῃ τὰς καθαρὰς ἐκείνας γραμμὰς, τὴν ἀμεμπτον ἐκείνης αἴγλην καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ Ὀλύμπιον αὐτῆς ὕψος.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ ΖΑΡΚΟΥ

Ἀθήνησι, 18 Ἰουλίου 1887